

Er sjøaure mottagelig for *Spironucleus salmonicida* – parasitten som kan forårsake systemisk spironucleose i oppdrettslaks?

Den encellede parasittiske flagellaten *S. salmonicida* kan invadere blodet og forårsake alvorlig sykdom hos oppdrettslaks i Nord Norge. Smitte synes knyttet til smoltanlegg, og de eneste kjente naturlige reservoarene er ville laksefisk, aure og røyr, i innsjøer i Finnmark.

Det er mulig at anadrom laksefisk kan bære og spre smitte, og det synes også mulig at vill laksefisk kan smittes etter å ha oppsøkt lakseoppdrettsanlegg med spironucleoseutbrudd. I SpiroFri prosjektet undersøkes mottageligheten til laks og sjøaure i brakkvann (25‰; «fjordvann»).

Vi badeksponerte sjøaure og postsmolt laks for parasitter (10^8 flagellater per liter) i samme kar 30 minutt. De ble så fordelt på seks kar, og kohabitanter tilsatt. Smitteeksponert laks gikk sammen med aure og laks, mens smitteeksponert aure gikk sammen med laks. Fisken ble fulgt i 4 måneder, med blodprøvetaking og tarmsvabring.

Størstedelen av laksen var smittet etter 1 måned (positivt blod). Kun få badsmittede aure hadde påviselig infeksjon i blod og tarm. Likevel ble laks kohabitert med badsmittet aure smittet. Noen få aure som gikk sammen med badsmittet laks ble også smittet, mens en stor andel av laksekohabitantene ble det.

Infeksjonene i aure var lette. Ingen aure hadde makroskopisk synlige innvendige lesjoner ved forsøksslutt. Badsmittet laks og kohabiterende laks utviklet lesjoner (byller) i muskulatur og innvoller, karakteristiske forandringer ved systemisk spironukleose. Disse inneholdt store mengder av flagellatene.

Aure eksponert for smitte synes ikke å bli syk, så sykdomsutbrudd i laksemerder i fjordene synes ikke å være en trussel for arten. Forsøket viser at sjøaure kan være smittebærer. Hvorvidt sjøaure i nord faktisk bærer på smitte vil nå bli undersøkt.